

Pratarmė

Regioninės tapatybės tyrimus reikia sieti su laiko požiūriu kintančia erdve ir vieta. Kultūrinė ar socialinė tapatybė daugeliu atvejų suponuojama kaip kintančių kultūrinių regionų savitumas. Tapatybės sąvokos turi glaudžių sąsajų su kultūriniais, geografiniais, ekonominiais, politiniais ar kitokiais regionais. Esame vieno ar kito, didelio ar mažyčio regiono, vietos savita ir kartu daugelį kultūrinių bendrybių apimanti bendruomenės dalis. Globalizacijos srautuose kultūros priklausomybė kuriam nors regionui keičiasi. Šiuolaikiniai regiono diskursai susipynę su globalaus pasaulio aktualijomis. Šiame leidinyje stengėmės pateikti, kaip skirtingai įvairios mokslinių tyrimų mokyklos atskleidžia kultūrinės tapatybės savitumus ir juos interpretuoja. Visi pateikti moksliniai straipsniai įrodo, koks neabejotinai svarbus yra žmonių ar bendruomenių savo ar kito tapatybės suvokimas.

2005-ųjų metų lapkritį Lietuvos istorijos institute Etnologijos skyrius surengė tarptautinę mokslinę konferenciją „Regionas: praeitis ir dabartis“. Istorikai, etnologai, folkloristai, kitų sričių kultūros tyrinėtojai savo pranešimuose pateikė įvairių nuomonių apie šiuolaikinių kultūrinių, socialinių procesų konkrečiuose regionuose mokslinių tyrimų aktualijas. Regioniniai kultūros tyrimai buvo tarpdisciplininiai. Šiame leidinyje skelbiame etnologų, socialinių antropologų ir labai artimos problematikos mokslinius straipsnius. Knygų recenzijos skirtos naujausiems lokalsios kultūros tyrimams aptarti ir pristatyti. Įspūdžiai iš mokslinių konferencijų ir dėl įgyvendintų mokslinių projektų rodo mūsų mokslinius kontaktus ir nagrinėjamus klausimus. Dauguma informacijos yra apie Baltijos regiono tyrimus, kintančios Europos bendruomenių aktualijas.

Leidinį skiriame gerbiamos ir mylimos profesorės, šių metų Valstybinės mokslo premijos laureatės Irenos Reginos Merkienės jubiliejui. Norėtusi prisiminti gyvus ir išradingus profesorės paskatinimus visuomet ieškoti naujų tyrinėjamo objekto aspektų ar problemos sprendimo būdų. Įprasmindami ne vieną savo mokytojos patarimą, kaip reikia tyrinėti lokalią kultūrą, kokie tyrimo metodai yra naudingi, surinkome įvairių mokslinių tyrimų straipsnių, skirtų tapatybei ir kultūrai – regiono kultūrinėms ypatybėms – aptarti.

Vida Savoniakaitė